

Mestský park Komenského

A. Sprievodná správa

Názov stavby **Mestský park Komenského**
Charakter stavby..... **novostavba**
Stupeň PD..... **Realizačný projekt**
Miesto stavby..... **MČ Bratislava – Staré mesto, Komenského námestie**
Stavebník..... **Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava**
Architekt..... **Totalstudio, s.r.o., Povraznícka 5, 81105 Bratislava**
Zodpovedný projektant..... **Mgr. art. Tomáš Tokarčík – autorizovaný architekt (1924 AA)**
Dátum..... **December 2021**

Obsah

A.1. Identifikačné údaje	3
A.2. Základné údaje charakterizujúce stavbu a jej budúcu prevádzku	3
A.2.1. Lokalita a súčasný stav	3
A.2.2. Navrhovaný stav	4
A.2.3. Plošné a priestorové bilancie	4
A.3. Prehľad východiskových podkladov	4
A.4. Členenie stavby na prevádzkové súbory a stavebné objekty	5
A.5. Vecné a časové väzby na okolitú výstavbu a súvisiace investície	5
A.5.1. Dopravné napojenie	5
A.5.2. Dopravné obmedzenia	5
A.5.3. Stavebné obmedzenia	6
A.6. Prehľad užívateľov a prevádzkovateľov	6
A.7. Posúdenie vplyvov na životné prostredie	6
A.7.1. Ochrana zelene	7
A.7.2. Ochrana vôd	7
A.7.3. Ochrana ovzdušia	8
A.7.4. Ochrana proti hluku	8
A.8. Odpadové hospodárstvo	8
A.9. Lehota výstavby	10
A.10. Celkové náklady stavby	10

A.1. Identifikačné údaje

Názov stavby:	Mestský park Komenského
Stupeň PD:	Realizačný projekt
Miesto stavby:	Námestie Komenského, MČ Bratislava – Staré mesto
Katastrálne územie:	k.ú. Staré Mesto, obec Bratislava-Staré Mesto
Parc. č.:	21383/1, 21383/3, 21383/6, 21383/8, 21385/1, 21385/2, 21385/3, 21386/1, 21386/1, 21387/1, 21387/2
Stavebník:	Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava
Autor projektu:	Totalstudio s.r.o. Povraznícka 5, 811 05 Bratislava
Zodpovedný projektant:	mgr. art. Tomáš Tokarčík, SKA 1924 AA
Projektový tím:	mgr. art. Aleš Šedivec, mgr. art. Tomáš Tokarčík
Dátum:	10/2021
Odborná spolupráca	
Krajinná architektúra:	Ing. Antonín Němec (Zaan architekt, s.r.o.)
Statika:	Ing. Katarína Kyselová (Stanislav Kysel, s.r.o.)
Elektroinštalácie:	Ing. Rastislav Švec (Prones, s.r.o.)
Dopravné riešenie:	Ing. Tomáš Ponechal (FIDOP, s.r.o.)
Vodovod a dažďová kanalizácia:	Ing. Ján Mesík (ZTI, s.r.o.)
Vodovod – fontána:	Ing. Stanislav Režný (Stavaqua, s.r.o.)
Vodovod – závlaha:	František Majerník (Rainman, s.r.o.)

A.2. Základné údaje charakterizujúce stavbu a jej budúcu prevádzku**A.2.1. Lokalita a súčasný stav**

Riešené územie sa nachádza v centre Hlavného mesta Bratislava na Komenského námestí, ktoré prepája ulice Gorkého a Jesenského.

Územie Komenského námestia, je súčasťou významného komunikačného prepojenia medzi Hviezdoslavovým námestím a východnou časťou centra mesta. Súčasný námestie sa začalo formovať v súvislosti so stavbou Mestského divadla v r. 1776. Pôvodným názvom bolo Pálffyho námestie, no od roku 1932 sa názov zmenil na Komenského námestie. Plocha pôvodného námestia bola zmenšená prístavbou divadla v roku 1968, ktorá spočívala z nadzemnej a z podzemnej prístavby. Podzemné priestory SND zaberajú takmer celú plochu pôvodného parku a ich prestrešenie je na úrovni terénu. Park bol zlikvidovaný roku 1972 a spevnená plocha na streche podzemného objektu slúžila do roku 2016 ako parkovisko pre osobné autá.

Pravidelný štvorcový tvar námestia zo štyroch strán ohraničujú budovy vysoké 4 – 7 podlaží. Na Gorkého ulici je sústredená automobilová doprava a pozdĺžne parkovanie, na Jesenského ulici sa nachádza električková trať s dvojkoľajiskom.

V súčasnosti je asfaltová plocha oplotená nízkymi betonovými kvetináčmi a kovovým historizujúcim plotom, od strany budovy SND je priestor námestia oddelený travertínovými nádobami s nízkou zeleňou. Manipulačný priestor podzemného výťahu je od plochy námestia oddelený existujúcim výtvarným dielom.

A.2.2. Navrhovaný stav

Projekt rieši zámer Hlavného mesta SR, vrátiť na Komenské námestie kvalitný a súčasný verejný priestor.

Navrhované riešenie zásadným spôsobom mení súčasné využitie tohto územia, a to hlavne zrušením parkovania v priestoroch námestia, odstránením asfaltových povrchov na celej ploche, predĺžením plochy žulovou dlažbou, vytvorením zeleného ostrova so vzrastlými stromami, umiestnením mestského mobiliáru a veľkoplošného kvetináča, vybudovaním jednoduchej stavby ocelevej pergoly, ktorá spája jednotlivé prvky návrhu do jedného celku.

Plochu zelene navrhujeme zrealizovať na rastlom teréne mimo pôdorysu podzemnej časti prístavby divadla. V tejto ploche navrhujeme výsadbu vzrastlých stromov (5ks), ktoré vizuálne dopĺňajú raster stĺpov ocelevej pergoly. Povrch tejto plochy bude zatravnovaný a prístupný návštevníkom námestia. Po obvodě trávinatej plochy sú navrhnuté popínave rastliny, ktoré by mali obrásť navrhovanú oceľovú konštrukciu.

Oceľová konštrukcia je navrhnutá z oceľových profilov kruhového prierezu, povrchová úprava montovanej konštrukcie bude žiarové zinkovanie a práškové lakovanie bielou farbou. Súčasťou konštrukcie bude tiež verejné osvetlenie.

Priestor námestia dotvára existujúce výtvarné dielo z travertínu, ktorý navrhujeme povrchovo ošetriť, poškodené a chýbajúce časti nahradiť.

Podlaha nového verejného priestoru bude od lemujucej asfaltovej plochy cestných komunikácií oddelená dvojradom žulových obrubníkov, a bude ju tvoriť diagonálne ukladaná žulová dlažba. V dlažbe bude umiestnený aj navrhovaný vodný prvok – fontána s rozprašovacími tryskami.

Námestie bude dopĺňať mobiliár lavičiek, smetných košov a cyklostojanov. Súčasťou veľkoplošného kvetináča bude aj prvok inštalácie skrine, kde budú sústredené prvky technológie, t.j. existujúce prípojné a elektromerové skrine, ovládacie pult a hlavné elektrické pripojenie pre priestory námestia, riadiace jednotky, ovládanie a hlavné uzávery fontány a závlahy.

Keďže pôvodne bol priestor vyčlenený len pre parkovanie osobných automobilov a do priestoru námestia nebol zriadený priechod pre chodcov, navrhujeme zriadenie nových priechodov s prepojením verejného priestoru na Gorkého a Jesenského ulicu.

A.2.3. Plošné a priestorové bilancie

Plocha riešeného územia – 1835 m²

Dlaždená plocha námestia – 720 m²

Trávnatá plocha – 224 m²

Plocha staveniska – 1320 m²

Plocha výkopov – 1290 m²

Existujúce výtvarné dielo – 132 m²

Cestné komunikácie (nový asfalt) – 366 m²

Pergola – 600 m²

A.3. Prehľad východiskových podkladov

- Geodetické zameranie riešeného územia (výškopis a polohopis)
- Architektonická štúdia (TOTALSTUDIO - apríl 2021)
- Stanoviská mestských organizácií, úradov samosprávy a št. správy k zámeru a štúdii
- Inžiniersko-geologický prieskum

A.4. Členenie stavby na prevádzkové súbory a stavebné objekty

- SO.01 Spevnené plochy**
- SO.02 Parkové a sadové úpravy**
 - Výsadba
 - Závlaha
- SO.03 Pergola**
- SO.04 Mobiliár a drobná architektúra**
 - Kvetináče
 - Mestský mobiliár
- SO.05 ELEKTROINŠTALÁCIE**
 - PRIS
 - Verejné osvetlenie
 - Kamerový systém
- SO.06 Preloženie VN vedenia**
- SO.07 Preloženie NN vedenia, RE a RS**
- SO.08 VODOVOD – prípojka**
- SO.09 Dopravné riešenie**

A.5. Vecné a časové väzby na okolitú výstavbu a súvisiace investície

V rámci riešenej stavby uvažujeme nad nasledovnými obmedzujúcimi a bezpečnostnými opatreniami:

- dočasné dopravné obmedzenia cestnej premávky počas realizácie nového profilu cestnej komunikácie medzi Gorkého a Jesenského ulicou.
- dočasné vylúčenie električkovej dopravy v Jesenského ulici
- dočasné opatrenia počas realizácie preloženia elektroinštalačných rozvodov.

V rámci riešenej stavby navrhujeme realizovať nevyhnutne potrebné preloženie inžinierskych sietí, t.j. podzemné vedenie VN a vedenie NN spolu s RS a RE.

A.5.1. Dopravné napojenie

Pre prístup stavebných mechanizmov a stavebného materiálu bude využívané dopravné napojenie cez Gorkého ulicu po mestskej asfaltovej komunikácii do priestoru námestia. Na odvoz a výjazd bude využívaná Jesenského ulica.

A.5.2. Dopravné obmedzenia

Počas realizácie nového profilu mestskej komunikácie, ktorá v priestore námestia spája Gorkého a Jesenského ulicu, bude potrebné v spolupráci s realizátorom riešiť dočasné dopravné zmeny týkajúce sa statickej dopravy a obmedzení prejazdu cez priestor námestia.

Počas realizácie spevnenej plochy námestia bude potrebné osadiť nové obrubníky v kontakte s koľajiskom na Jesenského ulici, tak že stavebné práce budú zasahovať do prejazdového profilu električkovej trate. Preto bude potrebné v čase realizácie plánovať dočasné vylúčenie električkovej dopravy po Jesenského ulici.

Počas výsadby vzrastlých stromov bude potrebné vyriešiť preloženie nákladu na mieste, ktoré určí stavebník, dovoz vzrastlých stromov na námestie a pozíciu autožeriava, dočasným záberom verejného priestranstva, t.j. parkovacích miest na Gorkého ulici.

Navrhované stromy *Liquidambar styraciflua 'Morain'* (5 ks) bude do blízkosti záujmovej lokality dovezených kamiónom. Zložené budú na prekládke. Presné miesto prekládky sa upresní po dohode s investorom pri realizácii podľa aktuálnej dopravnej situácie. Na miesto výsadby sa budú stromy dovážať po 1 kuse autom s mechanickým ramenom, kde sa z nákladného priestoru previažu na rameno žeriava – napr. Felbermayer AC55 CITY. Odporúčaný typ mobilného žeriavu s ramenom treba pred realizáciou preveriť s prenajímateľom techniky. Predpokladá sa, že žeriav bude na jednom pevnom mieste odkiaľ do výsadbových jám umiestni všetkých 5 stromov.

A.5.3. Stavebné obmedzenia

Pri vertikálnej manipulácii s nadrozmerným nákladom, stavebným materiálom a so žeriavom je potrebné zabezpečiť maximálnu bezpečnosť a ochranu v blízkosti trakčného vedenia električkovej trate.

Pred zahájením stavebných prác na spevnených plochách námestia bude potrebné vytýčenie všetkých podzemných sietí a objektov. Následne bude potrebné zrealizovať stavebné objekty preloženia elektroinštalčných rozvodov v rámci priestoru námestia a vodovodnú prípojku z verejného vodovodu vedeného v cestnej komunikácii Gorkého ulice.

Stavenisko bude zriadené priamo na dotknutých parcelách a bude oplotené mobilným oplotením.

A.6. Prehľad užívateľov a prevádzkovateľov

Užívateľmi parku Komenského budú obyvatelia centrálnej mestskej zóny a široká verejnosť HL. mesta Bratislavy. Prevádzkovateľom a správcom bude HL. mesto Bratislava.

A.7. Posúdenie vplyvov na životné prostredie

Predložená projektová dokumentácia rieši stavbu rekonštrukcie verejného priestranstva – Park Komenského na Komenského námestí v MČ Bratislava – Staré mesto.

Stavba bude realizovaná dodávateľsky a predpokladá sa vysoko odborná práca z hľadiska bezpečnosti práce vyškoleného personálu a managementu. Rešpektovanie noriem a základných bezpečnostných predpisov, patrí k základným požiadavkám a predpokladom realizátora. Podobne je to s obsluhou atestovaných strojov a prístrojov, s náležite vyškolenou a poučenou obsluhou. Použité materiály a konštrukčné detaily musia rovnako spĺňať požadované kritériá a podmienky, vrátane atestov. Stavba parku nepozostáva z činností, ktoré spadajú do zisťovacieho konania a ani do povinného hodnotenia. Výstavba objektov, v rozsahu predloženej skladby, bude mať vzhľadom na svoju polohu a rozsah priamy a dočasný vplyv na dopravné vzťahy a životné prostredie v riešenom území Gorkého a Jesenského ulice.

Tento vplyv súvisí:

- s nutnosťou zabezpečenia a uvoľnenia riešeného územia pre výstavbu a z toho vyplývajúca potreba nakladania so vzniknutou stavebnou suťou, odpadom z likvidácie asfaltového povrchu parkoviska a výkopovej zeminy.
- s nutnosťou zásobovania zriadeného staveniska stavebným materiálom.

- s nutnosťou realizácie stavebných prác.

Konštatujeme, že samotné, v predmetnej časti projektovej dokumentácie predbežne navrhované, dočasné objekty staveniska, zariadenia staveniska ako i navrhovaný postup výstavby nebude mať zásadne negatívny dopad na životné prostredie, v zmysle § 8, Stavebného zákona nebude mať zásadne negatívne účinky a vplyvy, nebude produkovať škodlivé exhalácie, hluk, teplo, otrasy, vibrácie, prach, zápach, oslňovanie a zatieňovanie, nebude zhoršovať životné prostredie na stavbe a jeho okolí nad prípustnú mieru resp. nad mieru povolenú vydaným rozhodnutím o umiestnení stavby resp. vydaným stavebným povolením.

Stavba objektov a prevádzka parku nebude mať negatívny vplyv na životné prostredie. Stavba svojím architektonickým a stavebno-technickým riešením nenarúša prostredie pamiatkovej zóny a životné prostredie.

Počas stavebnej činnosti bude zhotoviteľ stavby rešpektovať:

- platnú legislatívu o odpadoch, o odpadovom hospodárstve, o nakladaní s odpadmi
- platnú legislatívu o ochrane ovzdušia
- platnú legislatívu o životnom prostredí
- platnú legislatívu o ochrane prírody a krajiny
- platnú legislatívu o starostlivosti o zdravie
- platnú legislatívu o vodách

Počas stavebnej činnosti bude zhotoviteľ stavby rešpektovať platné predpisy v oblasti ochrany životného prostredia, konkrétne:

- Ochrany povrchových a spodných vôd.
- Ochrany ovzdušia pred prašnosťou a exhalátmi.
- Ochrany proti dopadom zo stavebnej činnosti a činnosti počas odvozu na skládku.
- Ochrany pred hlukom a vibráciami.

A.7.1. Ochrana zelene

Riadi sa zákonom č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny a vyhláškou č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny. Stromy, ktoré sa nachádzajú na stavenisku alebo v jeho blízkosti a mohli by byť plánovanou výstavbou ohrozené, budú počas výstavby primerane chránené proti poškodeniu v zmysle bodu 5.2. (napr. oddebnením kmeňa, na ploche v rozsahu priemetu koruny nebude skladovaný materiál).

A.7.2. Ochrana vôd

Riadi sa zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách – vodný zákon a vyhláškou č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona, podľa ktorých zhotoviteľ stavby musí používať zariadenia, vhodné technologické postupy a zaobchádzať s nebezpečnými látkami takým spôsobom aby sa zabránilo nežiaducemu zmiešaniu podzemných vôd s odpadovými vodami alebo s vodou z povrchového odtoku.

Počas výstavby je predpokladané minimálne riziko ohrozenia akosti podzemných vôd z dôvodu vykonávania zemných prác a stavebnej činnosti. V riešenom území je hladina podzemnej vody ustálená 3,6 – 3,7m pod úrovňou terénu. Objekty námestia nebudú založené do zvodnených

vrstiev a od základových konštrukcií preto neočakávame žiadny trvalý vplyv na kvalitu podzemných vôd. Počas prevádzky námestia nie je predpokladané žiadne riziko vzniku ekologických havárií.

A.7.3. Ochrana ovzdušia

Riadi sa zákonom č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia a vyhláškou č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Podľa charakteru prevažne sa vyskytujúcich prác na stavbe sa stavenisko zaraďuje do malých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Bude tu však manipulácia so sypkými materiálmi a preto sa navrhuje pravidelné čistenie kolies vozidiel vychádzajúcich zo staveniska na verejné komunikácie a čistenie komunikácií v okolí staveniska, ako aj prekryvanie povrchu prašných materiálov pri ich doprave.

A.7.4. Ochrana proti hluku

Postupuje sa podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. V zmysle tejto vyhlášky je pre územie kat. III. určená prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny A zvuku 60 dB a to počas dňa (6:00 až 18:00), večera (18:00 až 22:00) aj noci. V zmysle tejto vyhlášky sa pri hodnotení hluku zo stavebnej činnosti znižuje posudzovaná hodnota v pracovných dňoch od 7:00 do 21:00 a v sobotu od 8:00 do 13:00 ešte o 10 dB, čo znamená, že prípustná hodnota pre stavebné práce je v týchto hodinách 70 dB. Vzhľadom na fakt, že hlučné stavebné práce neprebiehajú nepretržite, a práce sa realizujú s prestávkami, nepredpokladá sa prekročenie limitnej ekvivalentnej hladiny A zvuku.

V rámci riešenej stavby sa nebude vyskytovať žiadny zdroj hluku, ktorý by dlhodobo nepriaznivo vplýval na pracovné prostredie a vonkajšie okolie.

Pri vykonávaní prác je ďalej potrebné:

- udržiavať poriadok a čistotu na stavenisku a v okolí stavby,
- dodržať určené dopravné trasy pre odvoz stavebného odpadu,
- zabezpečiť, aby dopravné prostriedky opúšťali stavenisko v stave, v ktorom nebudú znečisťovať mimo-staveniskové komunikácie,
- organizovať dopravu a stavebnú činnosť efektívne, s minimalizáciou zaťaženia komunikácií, ovzdušia a spodných vôd,
- znížiť prašnosť kropením a zakrývaním sypkého materiálu plachtami,
- ukladať stavebný odpad separovane do príslušných kontajnerov ktoré budú odvážané do zariadenia na zhodnotenie/zneškodnenie,
- práce s vysokou hlučnosťou realizovať len v pracovných dňoch a s limitovaním času nasadenia počas pracovnej zmeny.

Vypracovaná projektová dokumentácia rešpektuje platnú legislatívu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie .

A.8. Odpadové hospodárstvo

Pre nakladanie s odpadom platí zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj vyhláška č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a vyhláška 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Prípravné a stavebné práce na zriadenom stavenisku budú rešpektovať všetky platné predpisy v danej problematike a nakladanie so stavebnou suťou a stavebným odpadom bude spĺňať všetky legislatívne záväzné podmienky a všeobecne záväzné nariadenia Hl. mesta SR.

Pri výstavbe sa predpokladá tvorba odpadu, ktorého zatriedenie je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Názov odpadu	Kategória odpadov	Množstvo	Pôvod odpadu
17	Stavebné odpady a odpady z demolácií (vrátane výkopovej zeminy z kontaminovaných miest)			
17 01	Betón, tehly, dlaždice, obkladačky, keramika			
17 01 01	Betón	O	37,75 t	Stavebný odpad
17 02	Drevo, sklo, plasty			
17 02 01	Drevo	O	0,75 t	Obaly
17 02 03	Plasty	O	0,5 t	Obaly
17 03	Bitúmenové zmesi, uhoľný decht a dechtové výrobky			
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01(asfalt z ciest a chodníkov)	O	509,2 t	Stavebný odpad
17 04	Kovy (vrátane ich zliatin)			
17 04 05	Železo a oceľ	O	1,0 t	Stavebný odpad
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O	0,1 t	Stavebný odpad
17 05	Zemina (vrátane výkopovej zeminy z kontaminovaných plôch), kamenivo a materiál z bagrovísk			
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O	354,33 t	Stavebný odpad
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	96,0 t	Stavebný odpad
17 09	Iné odpady zo stavieb a demolácií			
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O	1,0 t	Stavebný odpad
20	Komunálne odpady (odpady z domácností a podobné odpady z obchodu, priemyslu a inštitúcií) vrátane ich zložiek zo separovaného zberu			
20 01	Zložky komunálnych odpadov z triedeného zberu okrem 15 01			
20 01 01	Papier a lepenka	O	0,5 t	Obaly
20 01 39	Plasty	O	0,15 t	Pracovníci stavby
20 02	Odpady zo záhrad a z parkov vrátane odpadu z cintorínov			
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O	0,15 t	Odstránená vegetácia
20 02 02	Zemina a kamenivo	O	1,5 t	Vegetačný substrát
20 03	Iné komunálne odpady			
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	1,0 t	Pracovníci stavby

Odpady je potrebné zhromažďovať oddelene podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom, odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi, viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov a o nakladaní s nimi, ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva a uchovávať ohlásené údaje.

A.9. Lehota výstavby v mesiacoch

PREDPOKLADANÉ ZAHÁJENIE STAVBY.....Apríl 2022
UKONČENIE VÝSTAVBY.....September 2022
LEHOTA VÝSTAVBY.....5 mesiacov

Jedná sa o predpokladaný termín, v ktorom dôjde k realizácii stavby. Doba trvania stavby jednotlivých objektov od začatia po dokončenie by za predpokladu dobrej koordinácie financovania a stavebných prác, nemala prekročiť 4 mesiace.

A.10. Celkové náklady stavby

PREDPOKLADANÉ NÁKLADY NA REALIZÁCIU STAVBY.....600000 € bez DPH

V Bratislave 28. decembra 2021

Vypracoval: Mgr. art. Tomáš Tokarčík